

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

MINSKA BARNGRUPPERNA I FÖRSKOLAN

Beredning av skrivelse från (kd), (fp) och (m).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd godkänner beredning av skrivelsen, enligt förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2005-09-28.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Avdelningschef

SAMMANFATTNING

Förvaltningen har i en skrivelse till nämnden från (kd), (fp) och (m) fått i uppdrag att redovisa när barngrupperna i förskolan som har fler barn än genomsnittet i staden kommer att kunna minskas. I skrivelsen hänvisas till statistik över förskolegruppernas storlek.

Stadsdelsförvaltningen har tagit del av statistik på gruppstorlekar i den kommunala förskolan i Stockholms stad, sammanställd 2005-03-31 av Stadsledningskontoret (SLK). Denna statistiska sammanställning kommenteras i tjänsteutlåtandet.

Det är förvaltningens bedömning att stadens mål för förskolegrupperna inte kommer att uppnås i Vantör innevarande år. Arbetet fortgår att minska antalet barn i återstående grupper som inte uppnått målen, med sikte på år 2006.

ÄRENDETS BEREDNING

Detta tjänsteutlåtande är utarbetat inom strategi- och planeringsavdelningen och verksamheten för barn och ungdom.

BAKGRUND

Henrik Ehrenberg (kd), Lena Kling m.fl. (fp) och Niklas Kristoffersson m.fl. (m) framför i sin skrivelse (bilaga 1) till stadsdelsnämnden att det är långt kvar tills målen om minskade barngrupper är uppfyllda. I skrivelsen hänvisas till en aktuell sammanställning med statistik över förskolegruppernas storlek där det konstateras att för staden som helhet är det ännu 140 förskolegrupper inom den kommunala förskolan som har 20 barn eller fler. Tre sådana finns i Vantör, enligt skrivelsen. Det anges vidare att det i Vantör finns 12 grupper med 18 barn samt 7 grupper med 19 barn. Genomsnittet för gruppstorlekarna är den 31 mars 2005 15,8 barn/grupp. 551 barngrupper i Stockholm har 17 barn eller fler i sin grupp.

Enligt skrivelsen är det viktigt att stadsdelsnämnden känner till förhållandena i stadsdelsnämnden. Förvaltningen får i uppdrag att redovisa sin bedömning av när barngrupperna som har fler barn än genomsnittet i staden kommer att kunna minskas.

GRUPPSTORLEKAR I DEN KOMMUNALA FÖRSKOLAN

Förvaltningen har tagit del av statistik på gruppstorlekar i den kommunala förskolan i Stockholms stad, sammanställd 2005-03-31 av Stadsledningskontoret (SLK). Materialet har analyserats och förvaltningen finner att resultaten inte är överensstämmande med de statistiska uppgifter som redovisas i skrivelsen. Sammanställningen från SLK är dock av visst intresse då den kan komplettera den uppföljning av barngruppernas storlek som redovisas kontinuerligt i t.ex. nämndens tertiärrapporter och i enskilda tjänsteutlåtanden.

Genomsnitt på gruppstorlekar

Genomsnittet för gruppstorlekarna kan beräknas på olika sätt. Ett tillvägagångssätt är att räkna ut genomsnittet där *samtliga* gruppstorlekar inkluderas. I det genomsnittet kan ingå grupper som har t.ex. bara ett barn (kan vara barn i behov av särskilt stöd eller med skyddad identitet) eller så mycket som 53 barn i gruppen (vilket i praktiken sannolikt inte stämmer). Om man ser till samtliga gruppstorlekar, där även s.k. extremvärden inkluderas, var genomsnittet för Vantör 15,7 barn/grupp, vilket motsvarade snittet för staden.

SLK har beräknat ett genomsnitt baserat på antal grupper i *intervallet 12-24 barn/grupp* där merparten av grupperna befinner sig. Genomsnittet för Vantör var i mars 2005 16,4 barn/grupp och snittet för staden var 16,7 barn/grupp, enligt denna metod.

Barngrupper på 17 barn eller fler

Av statistiken från SLK framgår t.ex. att Vantör vid tidpunkten för sammanställningen i våras hade 8 grupper med 17 barn, 15 grupper med 18 barn, 4 grupper med 19 barn och 7 grupper med 20 barn. Ingen förskolegrupp i Vantör hade fler än 20 barn, vilket var fallet för endast en annan stadsdel.

Förvaltningen erfar från statistiksammanställningen att 690 barngrupper i Stockholm hade 17 eller fler barn per grupp, i mars 2005. Då inkluderas även de s.k. extremvärdena. 681 förskolegrupper befann sig i intervallet 17-25 barn/grupp.

SLK har redovisat ett diagram som visar hur Vantör vid tidpunkt för sammanställningen låg till i jämförelse med andra stadsdelar när det gäller fördelningen av antal grupper som är 12-16 barn respektive 17-24 barn, se bilaga 2. Diagrammet visar att för Vantörs del var fördelningen 50 procent i respektive intervall.

Utvecklingen de senaste åren

Vidare har SLK beräknat hur snittet för förskolegrupperna har förändrats de senaste åren, dels på basis av sammanställningar per 31 mars 2003-2005, dels för varje läsår sedan 2002/2003, se nedan:

Datum	31 mars 2003	31 mars 2004	31 mars 2005
Vantör	17,7	16,8	16,4
Samtliga stadsdelar	17,2	16,9	16,7

Läsår	2002/2003	2003/2004	2004/2005
Vantör	17,4	16,8	16,4
Samtliga stadsdelar	17,1	16,8	16,5

Vantör hade 31 mars i år minskat sina barngrupper med i snitt 1,3 barn/grupp sedan 31 mars 2003 och med i snitt 1,0 barn/grupp sett till sammanställningar per läsår.

Den genomsnittliga minskningen för staden som helhet var 0,5 respektive 0,6 barn/grupp under motsvarande perioder.

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Förvaltningen instämmer i att det finns starka argument för att mindre barngrupper är en investering i barns hälsa och att det är viktigt för personalens arbetsmiljö. Statistik över förskolegruppernas storlek är ett instrument i arbetet för måluppfyllelse. Den statistiska sammanställningen från SLK är baserad på data från BoSko, stadens elevregister för förskola och grundskola (som förvaltas av SLK). Indelningen i avdelningar/grupper som återfinns där är inte överensstämmande med hur den pedagogiska verksamheten organiseras på olika förskolor.

Vilka grupper som är småbarns- resp. syskonavdelning är inte särredovisat i SLK:s sammanställning. Det går därför inte att härleda av statistiken om en förskolegrupp med t.ex. 17 barn är en grupp för barn i åldern 1-3 år som har en bra bit kvar till stadens mål, eller om det är en s.k. syskongrupp som redan uppnått målet och lite till.

Förvaltningens kontinuerliga uppföljning av barngruppernas storlek redovisas som nyckeltal i t.ex. tertialrapporter och i verksamhetsberättelse samt i enskilda tjänsteutlåtanden. Dessa sammanställningar utgår från faktiska, lokala förhållanden på respektive förskola. Förvaltningen redovisade t.ex. 2005-04-21 i ett ärende till nämnden att bland förskolorna i Bandhagen-Högdalen-Örby har målet för småbarnsgrupperna uppnåtts, medan syskongrupperna behöver minska antalet ytterligare. I Rågsved-Hagsätra behöver man arbeta med att få ned antalet barn i både småbarnsgrupper och syskongrupper.

Även om en del arbete kvarstår innan målet om minskade förskolegrupper är uppfyllt tycks Vantör ha uppnått relativt goda resultat i jämförelse med staden som helhet. Dock skiljer sig förutsättningarna och behoven mellan stadsdelarna. Utvecklingen för den egna stadsdelen över tid är mer intressant och meningsfullt att studera och av statistiken från SLK samt av förvaltningens egen uppföljning att döma går utvecklingen åt rätt håll. Förvaltningen redovisar i samband med tertialrapport 2, 2005 ett genomsnitt på 15,9 barn per grupp, vilket motsvarar en minskning med 0,1 barn per grupp jämfört med motsvarande tidpunkt 2004.

I arbetet med att minska barngruppernas storlek finns ett flertal aspekter som förvaltningen har att ta hänsyn till när det gäller bedömningen av nuvarande och kommande platsbehov:

- Prognoser från Utrednings- och statistikkontoret när det gäller befolkningsutvecklingen för barn i åldern 1-5 år.
- Utvecklingen för nyproduktion av bostäder.
- Förändringar i in- och utflyttningsmönstren.
- Uppföljning när det gäller den enskilda förskoleverksamheten och eventuella utbyggnader.
- Personalsituationen; tillgång och efterfrågan på förskolepersonal i staden och i Vantör samt specifikt rekryteringssituationen för utbildade förskolelärare.
- Tillgången på lokaler; vilka lämpliga lokaler/marktytor finns att tillgå i det befintliga beståndet vid utbyggnad av förskoleverksamheten.
Kommunfullmäktiges uppdrag om ett flexibelt och kostnadseffektivt nyttjande av lokaler.

Det är förvaltningens bedömning att stadens mål för förskolegrupperna inte kommer att uppnås i Vantör innevarande år. Arbetet fortgår att minska antalet barn i återstående grupper som inte uppnått målen, med sikte på år 2006. Som ett led i detta arbete fattade stadsdelsnämnden 2005-08-25 ett inriktningsbeslut för en ny förskola i Hagsätra. Det s.k. G-huset vid Hagsätraskolan ska enligt beslutet byggas om till förskola med fem

avdelningar. Till dessa lokaler flyttar förskolan Kvarnen som är evakuerad till paviljong. Ombyggnationen ger ett tillskott på drygt 30 ytterligare förskoleplatser.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner beredningen av skrivelsen.

BILAGOR

1. Minska barngrupperna i förskolan. Skrivelse från (kd), (fp) och (m) daterad 2005-06-16.
2. Diagram: Andel förskolegrupper med 16 barn eller färre respektive 17 barn eller fler per stadsdel. Källa: Stadsledningskontoret.